

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

בפני כבוד הנשיא אביטל חן

בעניין:

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. שרה נתניהו
2. עזרא סיידוף

הנאשמים

גזר דין בעניינה של נאשמת 1

הנאשמת הורשעה על יסוד הודאתה בכתב האישום המתוקן בעבירה שעניינה קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת, עבירה לפי סעיף 416 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – "החוק").

השתלשלות ההליכים בתיק

הנאשמת, רעיית ראש הממשלה בנימין נתניהו, הואשמה במסגרת כתב האישום המקורי שהוגש נגדה ביום 21.6.2018 בעבירות שעניינן קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק, ומרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק בצירוף סעיפים 29 ו-334 לחוק, כאשר שווי ה"דבר" שקיבלה במרמה, לפי הטענה עמד על 359,000 ₪.

התיק נקבע לדיון ביום 19.7.2018, אך לבקשת הצדדים נדחה ליום 7.10.2018.

בדיון שהתקיים ביום 7.10.18, הוריתי בהסכמת הצדדים על קיום דיון בנוכחות באי כוחם בלבד, על מנת לבדוק אפשרויות לצמצום המחלוקת בין הצדדים או לסיום התיק כולו. בדיון ההמשך שהתקיים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

ביום 13.11.2018 ביקשו באי כוח הצדדים לשקול את הצעת בית המשפט לפיה יועבר התיק לגישור פלילי בפני סגן הנשיא כב' השופט מרדכי כדורי.

בהתאם להסכמת הצדדים, ניתנה ביום 25.12.2018 החלטה על העברת התיק להליכי גישור לפני כב' השופט כדורי ודיון ראשון נקבע ליום 4.2.2019. לאחר קיומן של 6 ישיבות גישור, הגיעו הצדדים להסדר מוסכם אשר בעקבותיו הוגשו ביום 12.6.2019 הודעה על הסדר טיעון וכתב אישום מתוקן.

עיקרי עובדות כתב האישום המתוקן

על פי חלקו הכללי של כתב האישום המתוקן, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, החל מיום 31.3.09 ועד לחודש מרץ 2013, התגוררה הנאשמת יחד עם ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו ושני ילדיהם במעון הרשמי של ראש הממשלה ברחוב בלפור בירושלים (להלן – "המעון").

באותם זמנים, שימש מר עזרא סיידוף (נאשם 2-א"ח) כראש אגף בכיר במסגרת תפקידו במשרד ראש הממשלה (להלן – "המשרד") והיה אחראי בין היתר על ניהול המעון ובכלל זה על עובדי המעון, תחזוקת המעון וסיפוק כלל צרכיהם של ראש הממשלה ובני משפחתו במסגרת מגוריהם במעון.

המעון התנהל בפיקוחה של הנאשמת, אשר קבעה לעובדי המעון משימות ומטלות ועקבה אחר ביצוען. בין היתר, הנחתה הנאשמת את מר סיידוף ואת אבות הבית במעון באשר למצרכים ולשירותים שהיא מבקשת שיסופקו לה על ידי המשרד. לעיתים, כאשר המצרכים והשירותים לא סופקו או שלא סופקו לשביעות רצונה, הפצירה הנאשמת במר סיידוף ששיג ויסדיר את אספקת השירות או המוצר המבוקש, זאת גם במקרים בהם ידעה שהדבר אינו כלול בהוצאות המאושרות על ידי המשרד ואף במקרים בהם מר סיידוף הסביר לנאשמת שאין הצדקה למימון אותו שירות או מוצר על ידי המשרד.

בפרק 'פרטי האישום' מסבירה המאשימה כי ועדת הכספים של הכנסת קבעה כבר בשנת 1982 שמעונו של ראש הממשלה ינוהל על חשבון אוצר המדינה. לצורך יישום החלטת ועדת הכספים קבעו גורמי המנהל הבכירים במשרד, חשב המשרד, משנה למנכ"ל והיועצת המשפטית, נהלי ביצוע בדבר הוצאות כלכלת ראש הממשלה, משפחתו ואורחיו במעון. הנוהל אושר על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (להלן – "הנוהל").

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

בשנת 2009 תוקן הנוהל על ידי אותם גורמי מנהל, ונקבע שבמצב שבו לא מועסקת במעון מבשלת, ניתן להזמין על חשבון המשרד ארוחות מוכנות ממסעדות, במחיר של עד 200 ₪ לארוחה לאדם (בהמשך עודכן הסכום ל-218 ₪ בצירוף מע"מ). החל מחודש ספטמבר 2010 ועד לחודש מרץ 2013 (להלן – "התקופה הרלוונטית") הוסדר מימון הוצאות ההסעדה במעון על ידי הנוהל.

לצורך זאת, הועסקו במעון מבשלות אשר שובצו על תקנים של "עובדות כלליות", באופן שיצר כלפי המשרד מצג לפיו מדובר ב"עובדות כלליות", ולא במבשלות.

חרף העובדה שבמעון הועסקו מבשלות, ועל אף ידיעת הנאשמת את הנהלים בעניין, הורתה הנאשמת לעובדי המעון כדבר שבשגרה, להזמין עבודה ועבור בני משפחתה ואורחיהם, ארוחות מוכנות ממסעדות, תוך שהנאשמת נמנעת מלומר לגורמים הרלבנטיים, שבמעון מועסקת מבשלת. במספר מקרים, הורתה הנאשמת להזמין שפים ממסעדות, לצורך בישול ארוחות לאורחי המעון, כל זאת תוך ניצול מכוון של טעות אנשי החשבות במשרד.

הנאשמת ומר סיידוף פעלו בצוותא חדא לנצל במכוון את טעות הגורמים הרלוונטיים במשרד, שסברו כי במעון לא מועסקת מבשלת, ובעקבות זאת, נשא המשרד בתשלומים עבור ארוחות מוכנות ממסעדות ושפים שהוזמנו למעון, כמו גם בשכרן של העובדות שהועסקו כמבשלות.

על יסוד המתואר לעיל, החל מחודש ספטמבר 2010 ועד לחודש מרץ 2013, קיבלה הנאשמת, עבורה ועבור בני משפחתה ואורחיהם ארוחות מוכנות ושירותי שפים בשווי של כ-175,000 ₪, בניצול מכוון של טעות הזולת. במעשיה ביצעה הנאשמת עבירה לפי סעיף 416 סיפא לחוק העונשין שעניינה קבלת דבר בניצול מכוון של טעות הזולת.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

פרטי הסדר הטיעון והרשעת הנאשמת על פיו

בהסדר הטיעון שהושג בין הצדדים, הוסכם שהנאשמת תודה בעובדות כתב האישום המתוקן ותורשע. הצדדים סיכמו כי בית המשפט ישית על הנאשמת קנס בסך 10,000 ₪ ופיצוי למדינה בסך בן 45,000 ₪.

בדיון שהתקיים לפניי היום, לאחר שווידאתי כי הנאשמת מבינה את מהות האשמה המיוחסת לה, הודתה הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן, והורשעה בעבירת קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת, לפי סעיף 416 סיפא לחוק.

לאחר מכן, טענו הצדדים לעונש וביקשו מבית המשפט לכבד את הסדר הטיעון ולהטיל על הנאשמת את העונש עליו הוסכם.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ התביעה, עו"ד ארז פדן, הסביר כי התביעה מייחסת חשיבות רבה לכך שהנאשמת נטלה אחריות על מעשיה הן במישור האישי והן במישור הציבורי.

ב"כ התביעה הסביר שהתיק אינו נטול קשיים ראייתיים, ניהולו צפוי היה להיות מורכב וארוך שכן רשימת עדי התביעה כוללת למעלה מ-80 עדים אשר היו נדרשים להעיד על אירועים שאירעו לפני שנים לא מועטות.

הסדר הטיעון הביא בחשבון לדברי ב"כ המאשימה גם את הערכת המאשימה למידת הענישה לו היה הליך מנוהל עד סופו והנאשמת הייתה מורשעת בהתאם לכתב האישום המקורי.

התביעה לקחה בחשבון גם את הנסיבות בהם בוצעה העבירה, את היעדר העבר הפלילי והמחיר האישי והציבורי הלא מבוטל שאותו משלמת הנאשמת בניהול חקירה ובהרשעתה בדיון.

בעיני התביעה מבטא ההסדר איזון נכון של מכלול האינטרסים לרבות האינטרס הציבורי שחלק נכבד ממנו הינו חיסכון בזמן בסיום התיק כעת ולא בעוד מספר שנים. בסופו של דבר הסכים עו"ד פדן כי שני הצדדים עשו ויתורים משמעותיים על מנת להגיע להסדר טיעון טוב ומאוזן.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

תמצית טיעוני ההגנה

ב"כ הנאשמת, עו"ד יוסי כהן, עמד על קיומם של קשיים ראייתיים בתיק, על החיסכון במשאבים ובזמן שיפוטי לו התיק היה מתנהל עד סופו והסביר כי נוסף על עדי התביעה להגנה עצמה עדים רבים נוספים.

עו"ד כהן הדגיש את הסבל הרב שנגרם לנאשמת בעצם חקירתה והגשת כתב האישום נגדה כל זאת כאשר הציבור כולו חשוף לפרטים שלא כולם נכונים, ותיאר בלשונו את שעבר על הנאשמת במהלך השנים הללו בהיותה דמות ציבורית מוכרת ורעייתו של ראש הממשלה, כעונש "בלתי כתוב" והסביר כי עונש זה כואב לנאשמת יותר מן הענישה בתיק עצמו.

דיון והכרעה

בחינת הסדר הטיעון והדרך לבחינת סבירותו

בשורה ארוכה של פסקי דין, עמד בית המשפט העליון על חשיבותו של מוסד הסדרי הטיעון, בתרומתו להליך המשפטי ובחשיבותו לאינטרס החברתי, ככלי מרכזי במנגנון אכיפת החוק. הנטייה היא לכבד הסדרי טיעון, למעט במקרים חריגים בהם מוצא בית המשפט כי העונש עליו הוסכם חורג באופן לא סביר מהעונש שראוי להטיל על הנאשם, בהתאם לכללים שנקבעו בפסיקה.

פסק הדין העיקרי אשר דן בסוגיית מעמדם של הסדרי הטיעון הוא ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל (1998) (להלן-"הלכת פלוני"), בו נקבע בין היתר כי בחינתם של הסדרי טיעון תיעשה באמצעות "מבחן האיזון" בין טובת ההנאה הצומחת לנאשם מהסדר הטיעון לבין האינטרס הציבורי ושיקולי הענישה השונים.

במסגרת מבחן האיזון בוחן בית המשפט מה היה העונש שהיה מטיל על הנאשם, אלמלא הסדר הטיעון אל מול העונש המוסכם בין הצדדים. במסגרת מבחן זה נותן בית המשפט דעתו למספר שיקולים, בהם האינטרס הציבורי שבכיבוד הסדרי טיעון, קיומם של קשיים ראייתיים ואינטרס ההסתמכות של הנאשם שהודאתו באשמה תוך ויתור על זכותו לנהל משפט, תביא להקלה בעונשו (ראה: ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.2017); ע"פ 3068/10 פלונית נ' מדינת ישראל (1.11.2010). ע"פ 921/17 אבו זעילה נ' מדינת ישראל (28.5.2017)).

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

הסדר הטיעון במסגרתו הודתה הנאשמת הוא הסדר טיעון "סגור" בו הסכימו הצדדים על עונש קונקרטי שיושת על הנאשמת, זאת בשונה מהסדר טיעון "פתוח" הכולל טווח ענישה עליו מסכימים הצדדים, והמותיר לבית המשפט את ההכרעה בדבר העונש שיושת על הנאשם.

לאחר תיקון 113 לחוק, כאשר מוגש לבית המשפט הסדר טיעון, בין אם הוא קובע טווח ענישה ובין אם עונש קונקרטי, מצווה בית המשפט לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם ואת עונשו של הנאשם בתוך המתחם, כפי שהיו נקבעים אלמלא הסדר הטיעון. מתחם הענישה מהווה אמת מידה לסבירות הסדר הטיעון (ע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל (8.8.2018), ע"פ 1548/18 גיא נ' מדינת ישראל (23.11.2018)).

לאחר קביעת מתחם העונש ההולם ועונשו של הנאשם בתוך המתחם, על בית המשפט להשוות בין העונש המוסכם לבין העונש שהיה מוטל על הנאשם ללא הסדר הטיעון, על מנת לבחון את מידת ההקלה שניתנה לנאשם תמורת הודאתו, והאם ההקלה עומדת במבחן האיזון שנקבע בהלכת פלוני. (ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013); ע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (3.2.2014))

בחינת ההסדר לאור תיקון 113

בהתאם לעקרון ההלימה העומד במרכזם של "כללי הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", על בית המשפט לגזור על נאשם עונש המבטא "יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40 לחוק העונשין), לשם כך על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם ולאחר מכן, לקבוע מה עונשו של הנאשם בתוך המתחם, זאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

מתחם העונש ההולם

מתחם העונש ההולם מבוסס על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, על מידת הפגיעה בו ועל מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק).

הערך החברתי המוגן בעבירה של קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת הוא הגנה על הקניין. במקרה שלפניי, אני סבור שמידת הפגיעה בערך המוגן הינה בינונית. הסכום שהוצא על חשבון הקופה הציבורית לצרכי מזון בניגוד לנוהל אמנם גבוה, אך מדובר בהוצאה שהתפרשה על פני כשנתיים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

ומחצה. עוד יש ליתן את הדעת על כך שמדובר במעון אירוח רשמי של ראש ממשלת ישראל ורעייתו, ולכך אתייחס בהמשך.

לצורך קביעת **מדיניות הענישה הנוהגת**, יש לבחון מקרים בפסיקה בעלי נסיבות דומות. נוכח הקושי באיתור מקרים דומים למקרה שלפניי ומיעוט (יחסי) של פסיקה המתייחסת להרשעות בעבירת ניצול מכוון של טעות הזולת, אתן משקל מדוד לשיקול זה.

להלן יובאו מעט דוגמאות מפסיקתו של בית המשפט העליון בעבירה לפי סעיף 416 (רישא וסיפא) לחוק, בנסיבות שונות מהמקרה שלפניי:

ברע"פ 8453/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.1.2016) נחשפה פרשה בה ביצעו נאשם וחברה בע"מ שבניהולו מעשי תחבולה בכספיו של מוסד ממשלתי במערכת הביטחון. בית המשפט הסתפק בקנס יחסי לגובה הסכום שנלקח מאוצר המדינה והשית על מנהל החברה, בנוסף, צו שלי"צ.

ברע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' קליין** (4.9.2007) שם נהג הנאשם בתחבולה כלפי איגוד הספורט בבואו לרשום שחקן זר על סמך דרכון, כאשר היה ידוע לנאשם שהדרכון הוצא בדרכים פסולות, אישר בית המשפט העליון ענישה אשר כללה צו שלי"צ.

בהתאם לכללי הבניית ענישה אני סבור כי מתחם הענישה לעבירה שעניינה ניצול מכוון של טעות הזולת בנסיבות שלפניי נע בין קנס, לעיתים בצירוף שלי"צ לבין מאסר מותנה.

העונש המתאים בתוך המתחם

בית המשפט מצווה לגזור את העונש המתאים לנאשם, לשם כך עליו לשקול את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה (סעיפים 40(ב) ו-40 יא לחוק), עליהן ניתן ללמוד בין היתר מטעונו הצדדים לעונש.

לחומרה יאמר כי הנאשמת ביצעה שימוש לא ראוי, ובעיקר בדרך שאינה ראויה בכספי ציבור, בניגוד לכללים שנהגו בזמן הרלוונטי לכתב האישום, ואף גרמה לכך שנאשם 2 יעבור על החוק.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

לקולה, אמנה את השיקולים הבאים :

1. מטענות הצדדים ואף מן הטוענים שנשמעו לפניי בשתי הישיבות הראשונות, עולה כי בעיות משפטיות לא פשוטות מלוות את התיק. בעיות אלו לא הוכרעו בסופו של יום אך הציבו בפני התביעה מכשול משמעותי.
 2. הארוחות שנצרכו הוזמנו גם, אולי בעיקר, לאורחיהם של ראש הממשלה ורעייתו. השפים הוזמנו לפי ניסוחו של כתב האישום המתוקן, לבשל במקום לאורחיהם של ראש הממשלה ורעייתו. אין חולק כי מדובר במעון אירוח רשמי המארח אנשים רמי מעלה בארוחות ערב רשמיות, ואין כיום במרחק הזמן את היכולת להבחין בין הוצאות למטרות אלו לבין הוצאות פרטיות, אם היו כאלו.
 3. הנאשמת נעדרת עבר פלילי כלשהו וההתנהלות הפלילית זרה לעולמה.
 4. הנאשמת נטלה אחריות על ביצוע המעשים שיוחסו לה בכתב האישום המתוקן, ובכך חסכה זמן שיפוטי רב ומשאבי ציבור יקרים. התיק שלפניי היה מתנהל ככל הנראה ע"י 3 שופטים משך תקופה לא קצרה, והיו אמורים להישמע במהלכו למעלה מ- 100 עדים.
 5. חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה מהווה אף הוא נימוק להקל בעונש.
 6. הצדדים הסתייעו בשופט אשר ביצע גישור פלילי, קיים מספר ישיבות, נכנס לעובי הקורה וסייע לצדדים לגשר על הפערים הקיימים בין כתב האישום כפי שהוגש במקורו לבין כתב האישום המתוקן הנמצא לפנינו היום.
 7. התביעה הסכימה לאחר בדיקת מכלול הראיות העומדות לרשותה, להסתפק בעבירה של ניצול מכוון של טעות הזולת, ולכך שמהעשים היו ללא יסוד של מרמה. את רמת החומרה שאותה מייחסת התביעה למעשיה של הנאשמת ניתן ללמוד גם מעצם הסכמת התביעה להסתפק בקנס ובפיצוי ללא רכיב של מאסר מותנה, ומכאן להסיק גם על מידת הפגם המוסרי שבמעשים בהם הורשעה הנאשמת.
- במכלול הנסיבות, באתי לכלל מסקנה כי העונש המוסכם על הצדדים עומד במתחם העונש ההולם, עומד במבחן האיזון שנקבע בפסיקה, ולפיכך הינו עונש ראוי.
- אני סבור מן הנימוקים המצטברים שפורטו לעיל, כי ההסדר אשר הושג בין הצדדים הינו הסדר ראוי המשקף באור נכון את המעשים שנעשו ואת דרגת חומרתם במישור הפלילי.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

בנסיבות העניין אני דן את הנאשמת לעונשים הבאים:

1. קנס כספי בסך 10,000 ₪ הקנס ישולם בשני תשלומים שווים ורצופים החל מיום 15.7.19.
2. פיצוי לטובת אוצר המדינה בסך 45,000 ₪ ישולם ב-9 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 15.9.19.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ג סיוון תשע"ט, 16 יוני 2019, בנוכחות הצדדים.

אביטל חן, נשיא